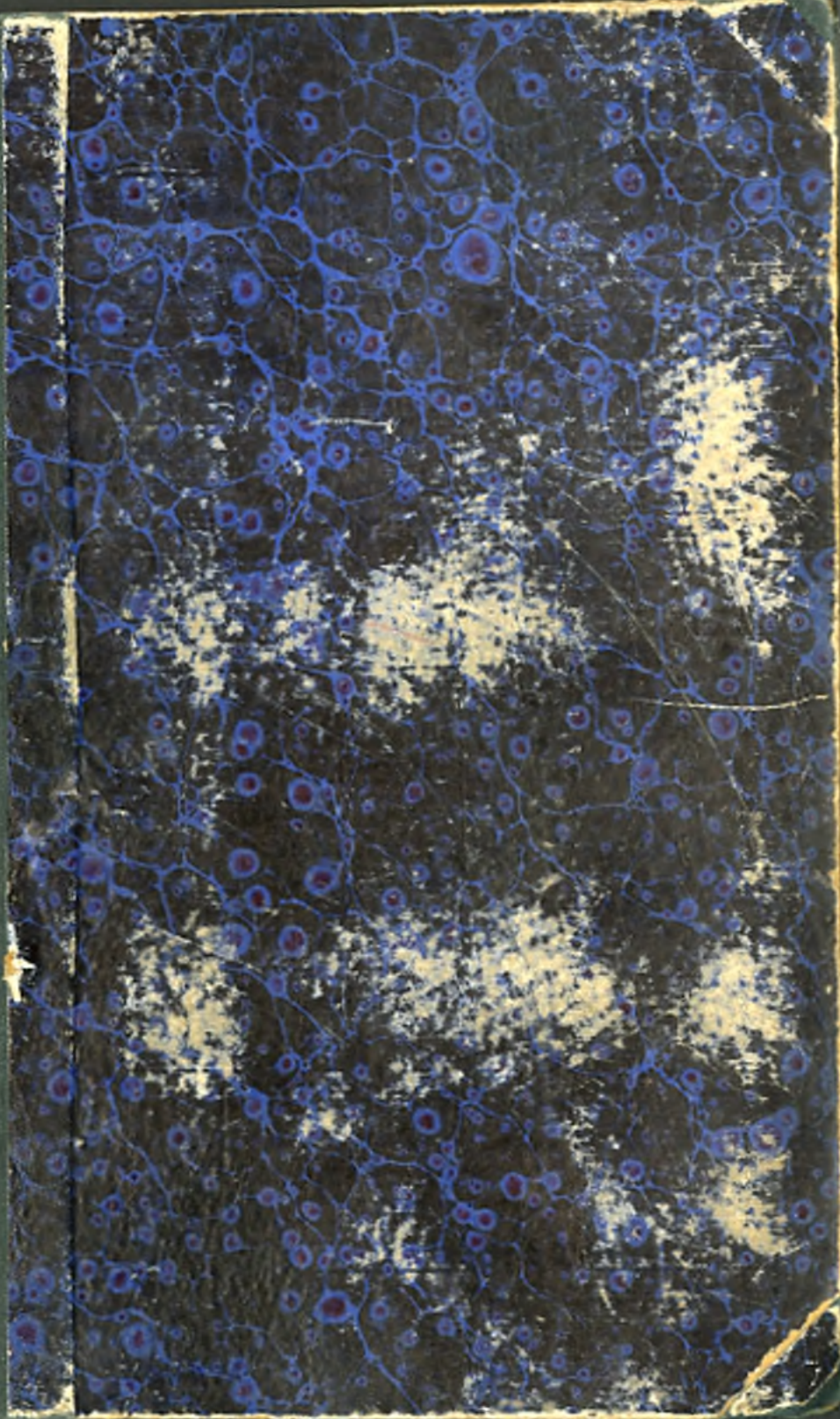

Politikai
röpiratok.

80.

80
615

ÉVI-JELENTÉS

Magyarország. AZ

ORSZÁGOS KÖZEGÉSZSÉGI TANÁCSNAK

1870 71-ik évi

MŰKÖDÉSÉRŐL.

KÖZLI

(Közli)
GRÓSZ LAJOS,

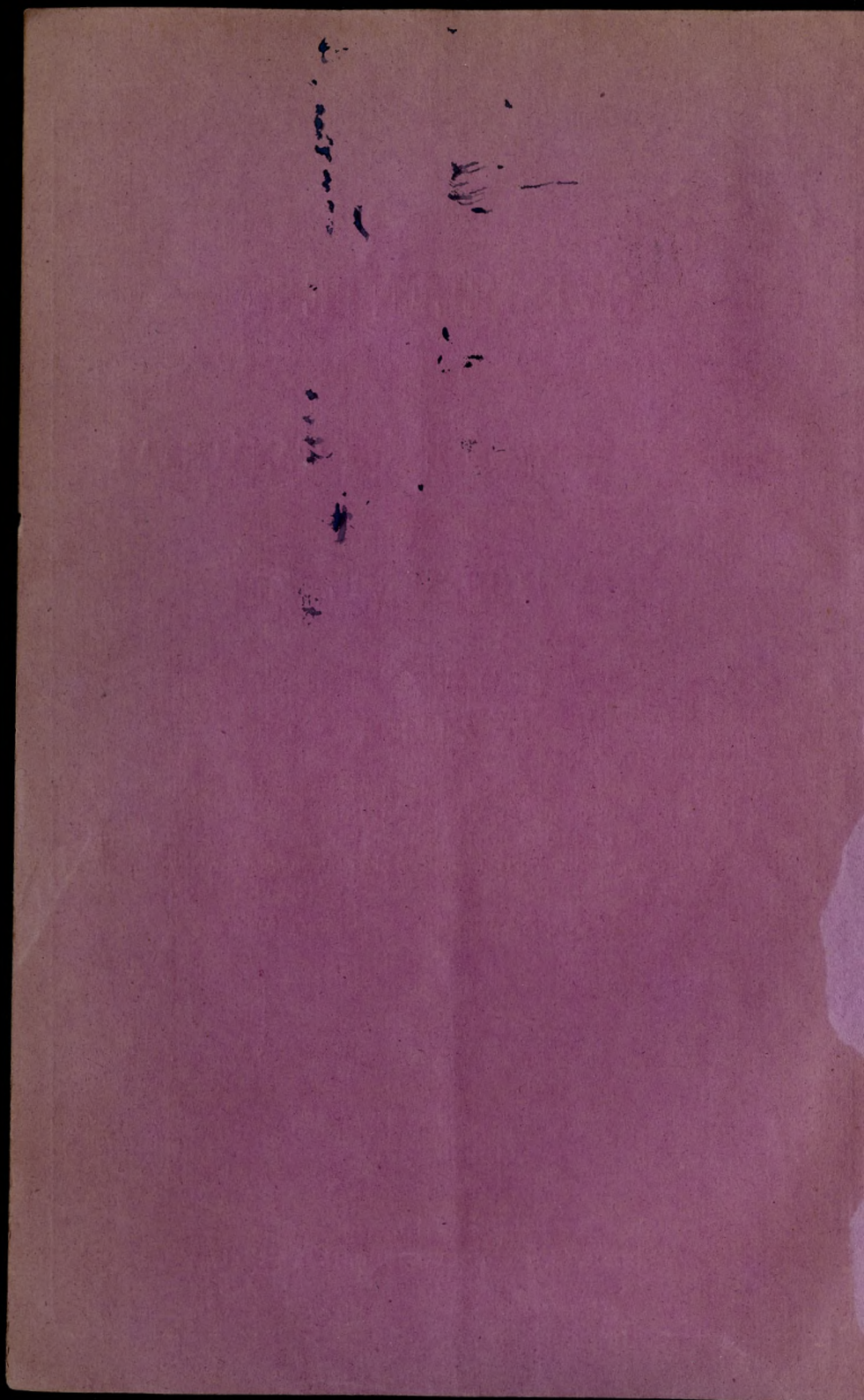
orvos-sebész tudor, szülész- és szemézmester, a buda-pesti kir. orvosegylet, a magyar. kir. természettudományi társulat, a bécsi cs. kir. állat-növénytaui, az alsó rajnai természet-orvostani, a német lélektani tudományos egylet tagja, Bihar megye tb. és a m. k. államvasutak igazgató főorvosa, magyar kir. egyetemi m. tanár, az országos közegészsegi tanács rendes tagja és jegyzője.

16.

PESTEN,

KHÓR ÉS WEIN KÖNYVNYOMDÁJÁBAN, 1871.

ÉVI-JELENTÉS

AZ

ORSZÁGOS KÖZEGÉSZSÉGI TANÁCSNAK

1870/71-ik évi

MŰKÖDÉSÉRŐL.

KÖZLI

GRÓSZ LAJOS,

orvos-sebész tudor, szülész- és szemézmester, a buda-pesti kir. orvosegylet, a magyar. kir. természettudományi társulat, a bécsi cs. kir. állat-növényntani, az alsó rajnai természet-orvostani, a német lélektani tudományos egylet tagja, Bihar-megye tb. és a m. k. államvasutak igazgató főorvosa, magyar kir. egyetemi m. tanár, az országos közegészégi tanács rendes tagja és jegyzője.

16.

PESTEN,

KHÓR ÉS WEIN KÖNYVNYOMDÁJÁBAN, 1871.

61LF2 0072082

DEBALLAGI MÓR.

Az országos közegésztségi tanács alapszerkezete.

A közegésztség előmozdítása s az államorvosi ügyek törvényes rendezésének eszközlése végett következők határozottak :

I. Ministerium.

1. §.

Az egészségügy, országos ügy, melynek főkormányzata az országgyűlés által hozott törvények alapján Ő Felsége belügyi ministerére bizatik.

Ő kormányozza az összes orvos — rendészetet, örökodik a polgárok és községek egészségének fentartására hozott vagy hozandó törvények és szabályok megtartása felett, pártfogolja az egészségügyi tényezők előmozdítására czélzó intézményeket, felügyel minden nyilvános és magán gyógyintézetekre, valamint az orvosi és egészségügyi személyzetre.

II. Országos közegésztségi tanács.

2. §.

A közegésztség és általán az orvosi ügyek tudományos tárgyalása végett a belügyministeriumnál egy szakemberekből álló

véleményező (consultativ) testület „Országos közegészségi tanács“
címmel állíttatik fel.

Célja.

3. §.

Az országos közegészségi tanács rendeltetése az orvosi és természettudományok fejlődését különösen azon eredményekre nézve figyelemmel kísérni és mívelni, melyek a közjólét előmozdítására közvetlen befolyással lehetnek, a ministernek az orvosi és egészségügyre nézve valahol arra szükség van, tudományával és tanácsával segítségül lenni, s ez irányban nekie, felszólítása folytán, valamint önállóan is javaslatokat felterjeszteni.

Hivatása s teendői.

4. §.

Az országos közegészségi tanács hatásköréhez névleg következő tárgyak tartoznak :

1. Véleményezés a minister által hozzá intézett tárgyakban.

A közegészség emelésére, fertőző, öröklékeny és járványos kórok meggátlására, s általán az orvosi, állatgyógyászati, barmászatrendőri s fürdészeti ügy rendezésére vonatkozó rendszabályok s törvényjavaslatok elkészítése, felülvéleményezése s indítványozása.

Utasítások kidolgozása a közigazgatási orvosok számára, vagy azok felülvéleményezése.

Műhibák feletti véleményezés, illetőleg felülvéleményezés.

A pharmakopoea kidolgozása.

A kormány által alkalmazandó közegészségi személyzet feletti véleményezés.

Az orvosi díjak és illetékek megállapítása.

2. Felülvéleményezés orvos-törvényszéki esetekben.

3. Esetleg az államorvosi (physicatusi) vizsgák szervezése, és egy kebeléből kiküldött bizottság általi kezelése.

Szerkezete, választása s díjazása.

5. §.

A közegészségi tanács all egy elnökből, egy másodelnökből, a tárgyak mennyiségének és különféleségének megfelelő számú rendes tagokból, néhány nem orvosi szakemberekből s határozatlan számú rendkívüli tagokból.

Az elnököt, másodelnököt s első alkalommal a rendes tagokat is, a nékiek engedélyezett tiszteletdíj megszabása mellett, a minister előterjesztése folytán Ő Felsége 3 évre nevezi ki. — A rendes tagok jövőbeni felterjesztésénél a tanács véleményt adni hivatva van. — A kilépő tagok újra ajánlhatók és javaslatba hozhatók.

A munka terhét lényegesen a rendes tagok viszik, a rendkívüliek csak egyes tárgyakkal bizatnak meg s a munkáért és ülésért meghatározott díjban részesülnek.

6. §.

Mínthogy a tanács arra van hivatva, hogy a kormánynak minden közegészségi és orvosi ügyet illető tárgyban tanácsával segítségére legyen, a rendes és rendkívüli tagok kinevezésénél arra kell ügyelni hogy mind ez irányban jelentékeny szakma, az orvosi és természettudományokban jeles egyéniség által legyen képviselve, s egy mérnök s építész is köztük helyt foglaljon.

Tagjai ezenkívül az orvosi és egészségügyi osztály főnöke a belügyministeriumnál s az egyetemi orvos-tudományi ügyek előadója a közoktatási ministeriumnál, — ugy szintén az állatgyógyászati és barmászatrendőri előadó a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministeriumnál.

Ü g y v i t e l .

7. §.

Az országos egészségi tanács a minister mellé rendelt szakemberekből álló véleményező testület lévén, semmi más hatósággal nem közlekedik, s mind azok, mik hozzája akár egyes személyek, akár hatóságok által intéztetnek s hivatalos tárgyalást igényelnek, általa a ministeriumhoz további intézkedés végett tétetnek át.

8. §.

Az ügyvezetés rendje lehetőleg egyszerű és rövid legyen ezt a tanács maga dolgozza ki, s a minister helybenhagyja.

9. §.

Addig is, míg a törvényhozás e részben intézkedik, az országos közegészségi tanács működése Erdélyországra is kiterjed.

Az országos közegészségi tanács ügyrende.

1. §.

Az országos közegészségi tanácshoz érkező minden ügyek rendszeren jelezve és számozva beadványi jegyzőkönyvbe vezetendők,

melynek végső rovatában az ügy érdemében hozott határozat röviden és velősen előadatik. A beadványi jegyzőkönyvnek egyszerűs mind az előiratok és mellékletek darab számának pontos kimutatását kell tartalmazni.

2. §.

A tanács hatásköre az alapszerkezetben körvonaloztatván, az abban kijelölt tárgyakat az elnök által e célra megbizott rendes tanácstagok, mint előadók, terjesztik elő; a beosztás a tagok által mivelt szaktannak figyelembe vételével történik.

Jogában áll az elnökségnek valamely tárgynak előterjesztésével egy vagy több rendes vagy rendkívüli tanácstagot, avagy e célra kiküldött bizottságot megbízni, a nélkül, hogy a rendes előadó mellőztetnék, rendkívüli esetekben az elnökség bármely tanácson kívüli szakférfinak hozzájárulását is kikérheti.

3. §.

A rendkívüli tanácstagok csak egyes esetekben hivatnak fel az elnökség által valamely különösen szakmájukba vágó tárgyak véleményezésére vagy a tanácsülésben történendő előterjesztésére.

4. §.

A tanácskozási sorrendet az elnökség állapítja meg, elvileg kimondatván, miszerint első sorban a ministerium által a tanácshoz intézett ügyek s ezek után az egyes tagoknak indítványaik tárgyalandók.

5. §.

A rendes tagokkint működő kormányelőadók előforduló esetekben a tanácsnak szükséges felvilágosításokat nyújtanak és a megkivántató adatokat előterjesztik.

6. §.

A tanácsülések rendszeresen havonként kétszer tartatnak Budapesten, és ezekre a rendes tanácsstagok körével utján meghívottnak, melyben a tanácskozás tárgyai megjelöltetnek. — Szükség esetében joga és kötelesség az elnökségnek az ülést bármikor is egybehívni.

7. §.

A tanácsüléseket vezeti az elnök vagy ennek akadályoztatása esetében a másodelnök.

A jegyzőkönyveket vezeti a tanács rendes tadjainak kebeléből választott tanácsjegyző, ki három évre választatik. Ennek kötelessége a beérkezett ügydarabokat a beadványi jegyzőkönyvbe vezetni s a tanácskozási sorrend megállapítása után az illetékes előadók közötti szétosztásukat eszközölni, úgy szinte az ügydarabokat a ministeriumhoz intézni és minden év végével a tanács működéséről pontos évi kimutatást szerkeszteni.

A tanácsjegyző rendes évi fizetéssel láttatik el s mint rendes tanácsstag ezeknek minden egyéb jogaikban és kötelességeikben osztozik.

8. §.

Az elnökség által kitűzött sorrend szerint megállapított tárgyak az ülésben felvételvé, legelőbb is az előadó terjeszti előírásban foglalt s tüzetesen indokolt véleményes jelentését, mely az elfogadtatás esetében határozattá válik. Véleménykülönbség firogván fenn az ügynek érdemleges tárgyalása és megvitatása után, az eldöntés nyilvános szavazás utján történik; az elnökség által feltett kérdés folytán a tanácsstagok egyszerű igen- vagy nem-mel szavaznak, ha a szavazatok egyenlők, döntő az elnökségi szavazat.

9. §.

A tanács üléseiről vezetett jegyzőkönyvek röviden és szabatosan szerkesztendők, tartalmukat egyedül az előadott tárgy s az ennek érdemében hozott határozat képezi. — Az ülésben megjelentek neveik a jegyzőkönyvbe pontosan vezetendők. Külön szavazatok — vota separata — jegyzőkönyvbe nem iktattatnak. Az így szerkesztet jegyzőkönyvek az elnök, előadó és tanácsjegyző által aláíratván, a ministeriumhoz késedelem nélkül betérjettnek.

10. §.

Minden tanácstagnak szoros kötelességében áll az ülésekben megjelenni s a reá bizott előterjesztéseket lehetőleg legrövidebb idő alatt bemutatni.

11. §.

Az elnökök és a tanács tagjai működéseik megkezdése előtt a ministerium által meghatározandó módon fogadást tesnek, hogy minden kötelességeiket hiven teljesítendik és a hivatali titkot mindenkor megőrzendik.

12. §.

Azon előre nem látott esetekben, melyek az ügyrendben nem foglaltatnák, a tanács határoz.

Az országos közegészségi tanács tagjainak névsora.

Rendes tagok.

Kovács Sebestény Endre: elnök	Wagner János
Rupp János: másodelnök	Hollán Adolf, ministeri osztály- tanácsos
Grósz Lajos: jegyző	Reitter Ferencz, ministeri osztály- tanácsos
Jendrassik Jenő	Zlamál Vilmos, ministeri osztály- tanácsos
Kajdaeszy István	Markusovszki Lajos, ministeri titkár.
Korányi Frigyes	
Lumnitzer Sándor	
Moskovitz Mór	
Patrubány Gergely	
Than Károly	

Rendkívüli tagok.

Balogh Kálmán	Margó Tivadar
Bókay János	Müller Bernát
Chyzer Kornél	Nagy József
Fleischer József	Pólya József
Hirschler Ignác	Popper József
Havas Ignác	Pollák Henrik
Jurányi Lajos	Ráth Péter
Knöpfler Vilmos	Rózsai József
Kun Tamás	Sass István
Kain Albert	Szontágh Ábrahám
Kátay Gábor	Schwarzer Ferencz
Lengyel Endre	Weszelovszky Károly

Évi jelentés
az országos közegészségi tanácsnak 1870/71. évi
működéséről.

Az országos közegészségi tanácsnak 1870/71. évi működéséről a következőkben van szerencsém évi jelentésemet az ügyrend 7. §. értelmében előterjeszteni.

1.

1870. augusztus 11-én 1549. sz. a. Gömör és Kis-Hont megyék fenyítő törvényszéke megkeresi a tanácsot: Mondcsár András halála felett adandó felülvizsgálati vélemény végett.

A kívánt felülvizsgálati vélemény megkereső törvényszéknek megküldetett.

2.

Augusztus 23-án 1272. sz. a. Máramarosmegye fenyítő törvényszéke felülvizsgálati véleményt kér Erdő Dániel halála felett.

A kívánt felülvélemény megküldetett.

3.

Augustus 28-án 828. sz. a. Kővárvidék fenyítő törvényszéke felülvéleményt kér Kis György halála felett.

Nevezett törvényszék a kívánt felülvéleménnyel ellátott.

4.

September 12-én 1178. sz. a. Hevesmegye fenyítő törvényszéke felülvizsgálati véleményt kér Oroszi és társai bűnügyében.

A felülvizsgálati véleménynek, miután már ilyen a tanács hivatalos tudomása szerint az egyetemi orvosi kartól ki lett állítva helye nem levén, erről a törvényszék értesített.

5.

October 27-én 17631. sz. a. a nm. belügyministerium felhívja a tanácsot, miszerint Majorkovits borbély szabadalmi kérvénye felett, melyben állítólag általa feltalált szájvizére szabadalmat kér, véleményt adjon.

A kért szabadalom miután a szájvíz alkatrészei a gyógyszerkönyvben előírt szerekben állanak és a szájúreg lobos bánatalmaiban használtatván az egészségre is károsan hatnak, megadhatónak nem véletett.

6.

November 10-én 1587. sz. a. Sárosmegye fenyítő törvényszéke felülvizsgálati véleményt kér Lukács György bűnügyében.

Megkereső törvényszék a kívánt felülvéleménnyel ellátott.

7.

Deczember 26-án 17879. sz. a. a nm. belügyministerium felhívja a tanácsot, hogy a műegyetemnek azon véleménye iránt, melyet a

papirgyárakban szükséges rongyok fertőtlenítésének módja felett előterjesztett, szakértői nézeteit nyilvánítsa.

A tanács a fertőtlenítés módjára nézve járul a műegyetemi véleményhez, mely szerint a rongyok a használat előtt magas hőfoknak kiteendőek; miután azonban minden ily eljárás a papirgyártásra szükségképen nagy befolyást képes gyakorolni, szükségesnek vélelmezi a kötelező rendszabályok életbe léptetése előtt a gyártulajdonosoknak erre vonatkozó véleményeit meghallgatni.

8.

Deczember 26-án 21041. sz. a. a nm. belügyministerium felhívja a tanácsot: miszerint Dáné István debreczeni lakosnak azon kérvénye felett, melyben általa feltalált szemvízárúlhatására engedélyt kér, véleményt adjon.

Miután a vegyészileg elemzett szemvíz közönségesen használt gyógyszernek tekintendő, s a szemnek izgatott állapotában szakértői rendelmény nélkül használtatván, a láttehetséget komoly veszélyeknek teheti ki: folyamodó közegészségi tekintetektől elutasítandónak véleltet.

9.

1871. január 1-én 21956. sz. a. a nm. belügyministerium felhívja a tanácsot, hogy a budai országos tébolydában betöltendő két másodorvosi állomásra felterjesztést tegyen.

A pályázók folyamodványi mellékleteiből és minősítvényeiből merített indokok folytán: az egyik másodorvosi állomásra Altschuhl tudor, a másikra pedig Rákosi tudor ajánlatott.

10.

Január 13-án 544. sz. a. a nm. belügyministerium a tanácshoz áteszi Sárosmegye fenyítő törvényszékének megkeresését Skop Mátyásné bűnügyében szükséges felülvéleményezés tárgyában.

A kívánt felülvélemény a megkereső törvényszéknek megküldetvén, erről a fentisztelt ministerium értesítettett.

11.

Január 14-én 808. sz. a megküldi a nm. belügyministerium a Hollandiában divatozó egybehasonlító súlymérték-táblát.

Ez összehasonlító tábla a gyógyszerkönyvi bizottságnak használat végett kiadatott.

12.

Január 20-án 51. sz. a. Pestmegye czeglédi fenyítő törvényszéke felülvéleményt kér Kovách László bűnügyében.

A kívánt felülvélemény a megkereső törvényszéknek megküldetett.

13.

Január 23-án 797. sz. a. a nm. belügyministerium újabb véleményre hívja fel a tanácsot Majorkovits borbély szabadalmi kérvénye felett.

Miután a vélemény megváltoztatására semmi újabb indok fel nem hozatott: a tanács előbbi véleményéhez ragaszkodván, a kért szabadalmat megtagadandónak véleményezi.

14.

Február 5-kén $1\frac{3}{8}38^6$ sz. a. a nm. belügyministerium felhívja a tanácsot, miszerint az országos tébolyda étrendének megállapítására kirendelt bizottsághoz tagokat küldjön.

E bizottsághoz a tanácsnak egy rendes és egy rendkívüli tagja kiküldetett.

15.

Február 20-kán 2137. sz. a. a nm. belügyministerium, tekintettel a gyógyszerészeknek benyújtott folyamodására, nyilatkozatra hívja fel a

tanácsot a magyar gyógyszerkönyv munkálatainak mibenállása iránt.

Értesítetik a fentisztelt ministerium, hogy a magyar gyógyszerkönyv munkálatai befejezvék, s egyszersmind felkéretik, hogy annak 2000 példányban nyomtatását elrendelni, s az abban foglalt szabályokat 1872. évi martius 15-től kötelezőknek nyilvánítani méltóztassék

16.

Martius 30-kán 464. sz. a. Ugocsa megye fenyítő törvényszéke felülvizsgálati véleményt kér Fehér Mihály bűnügyében.

A kívánt felülvélemény a megkereső törvényszéknek megküldetett.

17.

April 5-kén 7996. sz. a. a nm. belügyministerium véleményezésre hívja fel a tanácsot Entresz Károly szabadalmi kérvénye tárgyában.

Miután a szabadalmaztatni kért szájvíz alkatrészei a gyógyszerkönyvben előírt gyógyszerekben állanak, s különben is a száj lágy részeinek izgatott állapotában használtatván, könnyen nagyfokú lobot idézhetnek elő: a kért szabadalom közegészségi tekintetből megtagadandónak véletik.

18.

April 8-kán 8336. sz. a. a nm. belügyministerium a tanács véleményezésére bocsátja Govorkovits Albert kérvényét, melyben az általa feltalált melleczukorkákat szabadalmaztatni kéri.

A kérdéses melleczukorkák az összetett gyógyszerekhez tartozván, melyek árulása a fennálló rendszabályok értelmében a gyógyszerertulajdonosok által történhetik: a kért engedély megadandónak nem véletik.

19.

Ápril 9-kén 4445. sz. a. a nm. belügyministerium véleményét kíván Langfelder Jakab kérvénye felett, melyben arcbőrsimító (rege-
nator) című szerét szabadalmaztatni kéri.

A kért szabadalom közegészségi tekintetből megadhatónak nem véletik.

20.

Ápril 12-kén 6673. sz. a. a nm. belügyministerium felhívja a tanácsot, miszerint a fogászati gyakorlatnak, úgymint a műfogak készítésének és beillesztésének szabályozását magában foglaló javaslatot terjeszsen elő.

A javaslat, melynek főbb pontjai szerint a fogászati gyakorlat az ország területén érvényes oklevéllel ellátott orvostudoroknak és sebésmestereknek megengedtetik, az úgynevezett fogművészek pedig, kik a nevezett oklevelek egyikének sincsenek birtokában, a fogászati gyakorlattól eltiltatnak, fenttisztelt ministerium elé terjesztetett.

21.

Ápril 13-kán 38. sz. a. Mármaros megye bünyfnyító törvényiséke felülvizsgálati véleményét kér Asztalos Jurának halála felett.

Mielőtt a kért felülvélemény magállapíttatnék, a kérdésben levő periratok némely felvilágosítás végett intézett kérdésekkel a nevezett törvényiséknek visszaküldetnek.

22.

Május 10-kén 11321. sz. a. a nm. belügyministerium a tanács véleményére bocsátja a pozsonyi kórház igazgatójának és főorvosának bizonyítványát Reiter János betegsége felett.

A kívánt vélemény a fenttisztelt ministeriumnak megküldetett.

23.

Junius 16-kán 13637. sz. a. értesíti a nm. belügyminis terium a tanács elnökét, miszerint Ő Felségének legmagasabb elhatározásával úgy a tanács elnökei mint tagjai a közegészségügy törvényes rendezéséig tisztségeikben meghagyattak.

Erről a tanács másodelnöke és tagjai elnökileg értesítettén, az erre vonatkozó kinevezési okmányok megküldettek.

24.

Junius 18-kán 245. sz. a. Alsó Fehér megye fenyítő törvényszéke felülvizsgálati véleményt kér Gaorilla Onucz bűnügyében.

A kívánt felülvélemény megkereső törvényszéknek megküldetett.

25.

Junius 20-kán 15274. sz. a. felhívja a nm. belügyministerium a tanácsot: hogy azon hatósági óvrendszabályok iránt, melyek a Sulinában kiütött fekete himlő-járvány meggátolására szükségesek, javaslatot terjeszsen elő.

Az óvrendszabályok tervezete felterjesztetett; ezek szerint: a ragályzott helyekhez közel fekvő helységeikben, esetleg pedig az egész országban a felnőttek újraoltása — revaccinatio — eszközendő; a gőzhajó- és vasúti társulatok igazgatóságai oda utasítandók, miszerint a ragályos betegségben szenvedők felvételére és szállítására vonatkozó rendeleteket a legszigorúbban végrehajtsák, végre a netalán kiütött járványhelyeken elkülönített helyiségek rendeztessenek be a járványos körben szenvedők felvételére, mely célra a már fennálló kórházakban szinte elkülönített helyiségek használandók.

26.

Junius 29-kén Gömör megye fenyítő törvényszéke felülvizsgálati véleményt kér Madarász Pál halála felett.

A felülvélemény megkereső törvényszéknek megküldetett.

27.

Julius 3-kán 16261. sz. a. belügyministeri leiratban újabb felvilágosítás kívántatik Langfelder Jakab arcbőrredősímító és általa szabadalmaztatni kért szere tárgyában.

Miután a kérdéses szer a gyógyszerkönyvbe felvett gyógyszerekhez tartozik, de különben is az orvosság fogalma nemcsak az arra használt anyag természete, hanem a használat célja által is megállapítható: a kért szabadalom a tanács előbbi határozatával megegyezőleg, megtagadandónak véletik.

28.

Julius 12-kén 16004. sz. a. a tanácshoz tételnek a budai és nagyszebeni országos tébolydák igazgatóságainak a nm. belügyministeriumhoz beküldött 1870. évi jelentései megbírálás és véleményezés végett.

Azon indokok folytán, melyeket a tanács az évi jelentések tartalmából merített, következő javaslatokat terjeszt a nm. belügyministeriumhoz: a) Szükségesnek véli, hogy az országos tébolyda a gyógyíthatlan elmebetegek számára szolgáló új épülettel nagyobbíttassék; b) hogy a másodorvosi állomások szaporíttassanak; c) hogy a gyógyúlva elbocsátott betegeknek az általuk szerzett munkadíj egy része kézbesíttessék; d) hogy az elme-kórtan számára a m. k. pesti egyetemen rendszeresített tanszék állíttassék fel; e) hogy a nagyszebeni tébolyda helyiségei szakértőileg megvizsgáltassanak.

29.

Julius 15-kén 16270. sz. a. a nm. belügyministerium felhívja a tanácsot, hogy a tébolydákban fennálló rendszerek közül hazai

viszonyainknak és a gyarmatrendszernek tekintetbe vételével legcélszerűbbnek megválasztásával foglalkozó bizottsághoz tagokat küldjön.

A felhívásnak megfelelőleg a tanácsnak egy rendes és egy rendkívüli tagja kiküldetett.

30.

Augustus 17-kén 19786. sz. a. a nm. belügyministerium által felhívatik a tanács, miszerint véleményt adjon a fumei „prima fabrica conserva“ azon kérvénye felett, melyben a hajózók számára készített — pasta alimentaria — tápszereit szabadalmaztatni kéri.

A kért szabadalom, miután a tápszerekben semmi kártékony anyag nem foglaltatik, megadhatónak véleményeztetik; azonban eltiltandó — mint a valósággal ellenkező — annak hirdetése, hogy a pasta alimentaria egy vámfont mennyisége egészséges felnőtt embernek két napra elegendő táplálékot nyújt; a szelenczék néhányai pedig évenként néhányszor hatáságilag megvizsgálandók.

31.

Augustus 19-kén 20376. sz. a. kelt belügyministeri leiratban véleményes jelentés végett kiadatik a tanácsnak a barcellonai főconsul tudósítása egy délamerikai növénynek, a condurango-nak állítólagos rákellenes gyógyhatásáról.

Felkéretik a fentisztelt ministerium, hogy a kérdéses növényből elegendő mennyiséget szereztessen meg a tanács számára, mely azt az általa ellenőrizendő tudományos kísérletek czéljából az erre hivatott szakértő orvosok között szétosztandja.

32.

Augustus 23-kán 20583. sz. a. felhívja a nm. belügyministerium a tanácsot, hogy az ország határaihoz közeledő cholera-járvány alkalmával az e kór lehető meggátolására szükséges életrendi és orvosrendőri szabályokat magában foglaló utasítást dolgozzon ki.

Ezen utasítás a fent tisztelt ministeriumnak megküldetett.

33.

September 2-kán 21881. sz. a. belügyministeri leiratban véleményre hivatik fel a tanács Lassgallner Sándornak állítólag choleraellenes gyógyszere felett.

A kérdésben levő szer — salétromsav — sem óvszerül, sem pedig gyógyszerül nem ajánlható, sőt inkább azon okból, mert nagyobb mértékben élveztetvén, az egészséget veszélyeztetheti, használata orvosi rendelvénnyel nélkül megtiltandónak vélelik.

34.

September 2-kán 22110. sz. a. belügyministeri leiratban véleményezésre hivatik fel a tanács Nendtwich Gyulának állítólag choleraellenes szere felett.

A nevezett által ajánlott szerek — opium és fekete kávé — a cholera különböző korszakaiban már a legrégebb idők óta használatban vannak; azonban oly módon és adagokban alkalmaztatván, minőben azt a nevezett ajánlja, nemcsak nem szolgálhatnak biztos gyógyszerül, sőt a mákonynak — opium — általa javolatba hozott adaga legnagyobb életveszélyt képes előidézni, minélfogva ily szernek orvosi rendelvénnyel nélküli használata a fennálló rendszabályok értelmében is szigorúan eltiltandó.

35.

September 13-kán 23107. sz. a. belügyministeri leiratban a tanácshoz küldetik Heves megye szolnoki törvényszékének Pávolik Bálint bűnügyében szükségelt felvizsgálati vélemény iránt intézett megkeresése.

A kívánt felülvélemény megkereső törvényszéknek megküldetvén, erről a nm. belügyministerium értesítettett.

36.

September 15-kén 9492. sz. a. Pestváros fenyítő törvényszéke felülvizsgálati véleményt kér Rietschlott Mária bűnügyében.

A kívánt felülvélemény a megkereső törvényszéknek megküldetett.

37.

September 26-kán 2446. sz. a. kelt belügyministeri leiratban a tanácshoz tétetik át a nm. igazságügyi minister úrnak azon felhívása, melyben véleményt kíván az iránt: vajjon a fenyegető cholera-veszély alkalmából nem lenne-e szükséges a fegyintézetekben és börtönökben az ítéletileg kimondott napokon előírt böjtölést a veszély idejére felfüggeszteni?

Az országos közegészségi tanács már előbbi felterjesztésében nyilatkozott általánosan a böjtnapok eltörlése mellett: miután azonban jelenleg a cholera-járvány országunkra nézve fenyegető jelleggel nem bír, ezen indokból a böjtnapok eltörlését szükségesnek nem véli, mely intézkedésnek szüksége azonban beállana, mihelyt a járvány csakugyan fenyegető alakot öltene.

38.

October 20-kán 26847. sz. a. belügyministeri leiratban véleményezésre hivatik fel a tanács Nagy Jakabnak kérvénye felett, melyben szájvizét szabadalmaztatni kéri.

A bemutatott szájvíz az összetett gyógyszerekhez tartozván, s a száj lágy részeinek lobos állapotában a lob növelését is előidézhetvén, a kért szabadalom közegészségi tekintetből megadhatónak nem véletik.

39.

November 16-kán 79. sz. a. a nm. belügyministeriumhoz terjeszti a tanács az új magyar gyógyszerkönyvhöz mért gyógyszerárszabvány tervezetét.

Az országos közegészségi tanács a lefolyt évben 42 rendes és 18 bizottsági ülést tartott.

A rendes ülésekben egynek kivételével a tanács elnöke, az utóbbiban pedig a tanács másodelnöke, a bizottsági ülésekben a tanács elnöke és másodelnöke, míg a gyógyszerkönyvi bizottságban Than Károly rendes tag elnökölt.

A rendes tagok és a rendes tagokként működő kormány-előadók a vallás- és közoktatási-, kereskedelmi- és közlekedési ministerium kebeléből, ugyanis Zlamál Vilmos és Reitter Ferencz osztálytanácsos, s Markusovsky Lajos, ministeri titkár urak, meghívásra az ülésekben mindenkor megjelentek.

A rendkívüli tagok közül meghivattak : Hirschler Ignác, Polák Henrik, Schwartzter Ferencz, s a hozzájuk intézett felhívásnak pontosan megfeleltek.

A tanácsnak szakértői véleményét igénybe vették:

A nm. belügyministerium : tizenhatszor.

A nm. kereskedelmi ministerium : nyolcszor.

A nm. igazságügyministerium : kétszer.

A magyar és erdélyhoni törvényszékek : tizenkétszer.

A múlt évi nagy munkálatok között első helyet foglal el a negyven nyomtatott ívre terjedő és önállólag első ízben megjelent: Magyar gyógyszerkönyv; ide tartoznak a fogászati gyakorlatot szabályozó javaslatok, s a kor viszonyaihoz idomított, cholerajárvány elleni utasítások.

A tanács rendes tagjai közül meghalt Tormay Károly.

A rendes ülések mindenikében egynek kivételével és a bizottsági ülések mindenikében a jegyzői tollat a tisztelettel fenntírt vezette.

